

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΤΑΞΗ: Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Αποσπάσματα

1. Hostes terga vertunt ac fugiunt; eis equites occurrunt. Fit magna caedes. Sedulius, dux et princeps Lemovicum, occiditur; dux Avernorum vivus in fuga comprehenditur; signa militaria LXXIII (septuaginta quattuor) ad Caesarem referuntur;
2. Alius alia de causa discedere cupiebat. Nonnulli pudore adducti remanebant. Hi neque vultum fingere neque lacrimas tenere poterant; abdidi in tabernaculis aut suum fatum querebantur aut cum familiaribus suis commune periculum miserabantur.
3. Prope Tiberim fluvium Hercules boves refecisse fertur et ipse de via fessus ibi dormivisse. Tum Cacus pastor, fretus viribus boves quosdam in speluncam caudis traxit aversos. Ubi Hercules, e somno excitatus, gregem aspexit et partem abesse sensit, pergit ad proximam speluncam.

A. Μετάφραση

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παραπάνω αποσπάσματα.

(Μονάδες 20)

A2.α. Να σημειώσετε αν οι παρακάτω διατυπώσεις αληθεύουν ή όχι (Σ/Λ), με βάση το περιεχόμενο των τριών αποσπασμάτων. Να δικαιολογήσετε τις απαντήσεις σας με παραπομπές στα κείμενα.

- i. Ο ηγεμόνας των Λεμοβίκων συνελήφθη ζωντανός.
- ii. Παρά τον φόβο τους οι Ρωμαίοι στρατιώτες προσποιούνταν ότι διέθεταν υψηλό ηθικό.
- iii. Ο βοσκός Κάκος προσπάθησε να παραπλανήσει τον Ηρακλή, ώστε να μην αντιληφθεί την κλοπή των βοδιών.

(Μονάδες 6)

β. Να εξετάσετε αν οι παρακάτω προτάσεις ανταποκρίνονται στο νόημα των κειμένων και να σημειώσετε την ένδειξη Χ στο οικείο πλαίσιο:

	Σ	Λ
a. Dux Arvernorum occisus est. (απόσπ. 1)		
b. Omnes milites Romani alius alia de causa discedere cupiebant (απόσπ. 2)		
c. Cacus omnes boves in speluncam traxit. (απόσπ. 3)		
d. Simul Hercules boum vestigia vidit, in speluncam venit. (απόσπ. 3)		

(Μονάδες 4)

B. Γραμματικές παρατηρήσεις

B1. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

magna caedes: γενική πληθυντικού

signa militaria: ονομαστική ενικού commune periculum: αιτιατική πληθυντικού quosdam

boves: γενική πληθυντικού

proximam speluncam: ονομαστική πληθυντικού

(Μονάδες 5)

B2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις αντωνυμίες:

eis: η δοτική ενικού και η γενική πληθυντικού στο αρσενικό γένος

hi: η γενική ενικού και η αιτιατική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

ipse: η γενική ενικού και η ονομαστική πληθυντικού στο θηλυκό γένος

(Μονάδες 5)

B3. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς που υπάρχουν μπροστά από τα στοιχεία της στήλης Α' (τον ένα κάτω από τον άλλο) και δίπλα από τον καθένα να σημειώσετε το γράμμα που υπάρχει μπροστά από το στοιχείο της στήλης Β', το οποίο αντιστοιχεί σε κάθε στοιχείο της πρώτης. Δύο στοιχεία της στήλης Β' περισσεύουν:

A	B
1. eis	α) αόριστη αντωνυμία
2. hi	β) δεικτική αντωνυμία
3. nonnulli	γ) οριστική αντωνυμία, δηλώνει ταυτότητα
4. suum	δ) κτητική αντων. γ' προσώπου για πολλούς κτήτορες
5. ipse	ε) οριστική αντωνυμία
6. quosdam	στ) κτητική αντωνυμία γ' προσώπου για έναν κτήτορα
	ζ) αόριστη αντωνυμία
	η) οριστική αντωνυμία, δηλώνει επανάληψη

(Μονάδες 3)

B4.α. vivus, commune, proximam: Να κλίνετε τα παραπάνω επίθετα στον αντίθετο αριθμό από αυτόν που δίνονται. (μονάδες 6)

β. magna, commune: Να γράψετε τους αντίστοιχους τύπους στους άλλους βαθμούς των επιθέτων. Στη συνέχεια να σχηματίσετε τα επιρρήματα των επιθέτων αυτών, καθώς και τα παραθετικά των επιρρημάτων. (μονάδες 6)

(Μονάδες 12)

B5. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

fugiant: το α' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού ενεργητικής φωνής

fit: το απαρέμφατο ενεστώτα

poterant: το β' ενικό οριστικής μέλλοντα

miserabantur: το β' ενικό προστακτικής ενεστώτα

traxit: τη μετοχή παθητικού παρακειμένου στα 3 γένη

(Μονάδες 5)

Γ. Συντακτικές παρατηρήσεις

Γ1. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου:

dux: είναι ΣΤΟ

militaria: είναι ΣΤΟ

pudore: είναι ΣΤΟ

refecisse: είναι ΣΤΟ

caudis: είναι ΣΤΟ

(Μονάδες 10)

Γ2.α. Να βρείτε όλους τους εμπρόθετους προσδιορισμούς του τελευταίου αποσπάσματος (3) και να γράψετε πώς εκφέρονται (με ποια πρόθεση και ποια πτώση) και τι δηλώνουν.

(Μονάδες 2)

β. Ubi Hercules, e somno excitatus, gregem aspexit: να αναγνωρίσετε συντακτικά την παραπάνω πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, λειτουργία).

(Μονάδες 2.5)

Γ3. Sedulius, dux et princeps Lemovicum, a Romanis occiditur: να μετατρέψετε την πρόταση σε απαρεμφατική με εξάρτηση το **Caesar dixit**.

(Μονάδες 2)

Γ4. Tum Cacus pastor, fretus viribus boves quosdam in speluncam caudis traxit aversos: να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

(Μονάδες 3.5)

Δ. Λεξιλογικές – ετυμολογικές παρατηρήσεις

Δ1. Να βρείτε στα κείμενα λέξεις της λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: σινιάλο, έδρα, φυγή, δάκρυ, άπειρος.

(Μονάδες 5)

Δ2. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω περιόδων λόγου χρησιμοποιώντας κάθε φορά μία από τις ακόλουθες λατινικές φράσεις που ακολουθούν:

persona non grata / a priori / altera pars / de facto / modus vivendi

- α. Σπεύδετε να τον απολύσετε βασιζόμενοι στα επιχειρήματα των αντιπάλων του. Περιμένετε να ακουστεί και η.....
- β. Στη διατριβή του διερευνά τη φύση των κρατών στο πεδίο του διεθνούς δικαίου.
- γ. Έχουμε τώρα μια κατάσταση όπου ένας Τούρκος διπλωμάτης έχει ανακηρυχθεί ως.....
- δ. Η αβεβαιότητα ήρθε και εγκαταστάθηκε στην εργασία, τις σχέσεις, την οικογένεια, τα σχολεία, την υγεία. Έγινε το καινούριο μας.....
- ε. Προσωπικά δεν θέλω να δείχνω με το δάχτυλο ή να κρίνωέναν άνθρωπο.

(Μονάδες 5)

Ε. Ερώτηση εισαγωγής

Ε1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις Σωστές (Σ) ή Λάθος (Λ):

- 1. Ο «σαντούρνιος» στίχος είναι εντόπιο μέτρο της ρωμαϊκής ποίησης.
- 2. Για την οριοθέτηση των εποχών και περιόδων της ρωμαϊκής λογοτεχνίας, σήμερα χρησιμοποιείται η περιγραφική διαίρεση.
- 3. Η προβολή των πάτριων ηθών εκφράζεται από την ώριμη ρωμαϊκή λογοτεχνία.
- 4. Πριν από το 90 π.Χ. υπάρχει ένα άγονο κενό περίπου 60 χρόνων στη λογοτεχνική παραγωγή.
- 5. Το «μοντερνιστικό» ρεύμα της λογοτεχνικής σχολής του Καλλίμαχου μεταφυτεύεται στη Ρώμη από το «κίνημα των Νεωτέρων».
- 6. Οι τέσσερις επιστολογραφικές συλλογές του Κικέρωνα έχουν μόνο δικανικό περιεχόμενο.
- 7. Η ιστορική μονογραφία του Σαλλούστιου Κρίσπου ανακαλεί την ιστοριογραφία του Θουκυδίδη.

8. Στις «Μενίππειες σάτιρες» ο ποιητικός λόγος συνδυάζεται αρμονικά με τον πεζό λόγο.
9. Ο Τιβουλλος , ο Προπέρτιος και ο Κοϊντιλιανός είναι η τριάδα των κορυφαίων Ρωμαίων ελεγειακών κατά τους αυγούστειους χρόνους.
10. Έννοιες όπως το «mos maiorum», η «pietas», η «virtus» είναι κεντρικά νήματα που διατρέχουν τη ρητορική και την τραγική ιστορία του Τίτου Λίβιου.

(Μονάδες 10)

BONA FORTUNA!